

Onderzoek naar het effect van 'Hoe word je rijk?'

op het kennisniveau, het handelingsbegrip
en de actiebereidheid van
1.602 leerlingen, verdeeld over het
praktijkonderwijs, special onderwijs,
internationale schakelklassen, vmbo en mbo.

Geen schulden maken kan je leren!

Onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek: 'Hoe word je rijk?' is effectief!

In 2024 onderzocht wetenschapper S.Telli het effect van 'Hoe word je rijk?' op de leerlingen:

1. De verandering in *kennisniveau* (snap je het?)
2. De verandering in het *handelingsbegrip*, oftewel *doe-vermogen* (weet je wat je moet doen?)
3. De verandering in *actiebereidheid* (ga je het ook doen?)

Opvallend resultaat

Kwetsbare doelgroepen zoals ISK, speciaal onderwijs en praktijkonderwijs laten een sterke groei zien in kennistoename en handelingsbegrip na 1 les. Ze laten bij aanvang al een opvallend hoge actiebereidheid zien.

1.602 leerlingen werkten mee aan een voor- en nameting. Een hele hoge respons!

Onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek: 'Hoe word je rijk?' is effectief!

Er is onderzoek gedaan onder 1.602 leerlingen van 34 scholen. De leerlingen volgen onderwijs aan het speciaal onderwijs, het praktijkonderwijs, het vmbo, de Internationale Schakelklas (ISK) of het mbo. De leerlingen die deelnemen zijn tussen de 12 en 19 jaar oud. Wetenschappelijk onderzoekster Telli maakt gebruik van een within-subject design, waarbij dezelfde groep leerlingen zowel een voormeting als een nameting hebben ingevuld.

De resultaten voldoen aan de wetenschappelijke standaarden en laten een statistisch significante verbetering zien ($p < .001$). De resultaten laten zien dat de lessen effectief zijn.

Het niveau van de leerlingen vertaald naar **rapportcijfers** na 1 les:

1. Kennisniveau stijgt met **2,2 punten naar een 7,8**
2. Handelingsbegrip stijgt met **2 punten naar een 8,1**
3. Actiebereidheid stijgt van **79% naar 85%**

Handelingsbegrip =Doe-vermogen	Aantal leerlingen
ISK	136
VSO (speciaal onderwijs)	159
praktijkonderwijs	363
vmbo	46
mbo	801

Kennistoename	Aantal leerlingen
ISK	107
VSO (speciaal onderwijs)	150
praktijkonderwijs	335
vmbo	41
mbo	754

Figuur 1: aantal deelnemers per onderdeel per onderwijsniveau

Doel van het onderzoek:

Telli onderzocht welke verandering in het kennisniveau en het handelingsbegrip te meten is, na één les van 'Hoe word je rijk?'. Telli onderzocht de effectiviteit van de lessen en het programma. Wat zijn de werkende elementen en de mogelijkheden voor verdere optimalisatie van het programma. Daarnaast wordt gekeken in hoeverre deze effecten verschillen naar opleidingsniveau en leeftijd van de leerling.

Wetenschappelijke uitleg waarom het programma effectief is!

De stijging van het handelingsbegrip, het kennisniveau en de actiebereidheid is na 1 les significant.

In wetenschappelijke termen toont de analyse aan dat er een significante toename ($p < .001$) is in het kennisniveau en het handelingsbegrip van de leerlingen. De gemiddelde kennisscore ($N=1.387$) steeg van 2,15 ($SD=1,2$) op de voormeting naar 2,99 ($SD=1,0$) op de nameting. Voor handelingsbegrip ($N=1.505$) nam dit toe van 1,29 ($SD=0,82$) naar 1,69 ($SD=0,74$).

Bij actiebereidheid ($N=723$) is een kleine toename van 0,18 punten op de nameting gevonden, maar dit verschil is significant. De gemiddelde actiebereidheidsscore steeg van 3,99 ($SD=0,74$) naar 4,18 ($SD=0,78$).

Leerlingen hebben, na het volgen van de lessen, meer vertrouwen in het eigen vermogen om hun geldzaken op tijd te regelen als ze 18 jaar worden.

Na 1 lesuur:

Doe-vermogen:
Stijging 19,9%

Kennis:
Stijging 22,1%

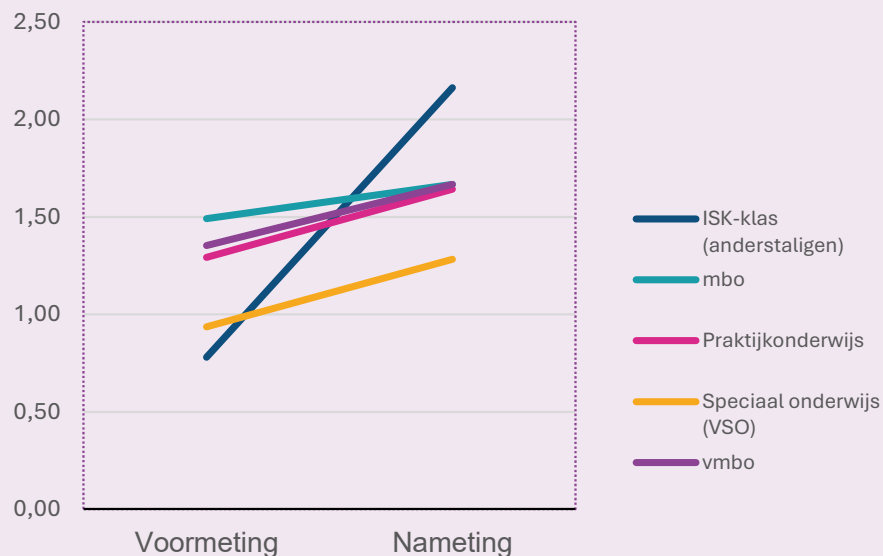
Handelingsbegrip

“Je moet de wet niet alleen kennen, maar ook kunnen!”

Internationale Schakelklas (anderstaligen) stijgt het meest

Na 1 les **stijgt** het handelingsbegrip, oftewel DOE-vermogen van ‘Hoe word je rijk?’ in rapportcijfers van een 3,1 naar 8,6. Deze groep laat een hoge motivatie zien om de Nederlandse regels te leren!

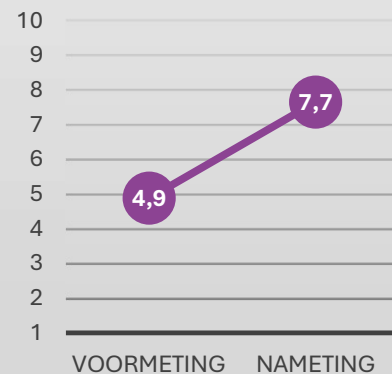
Handelingsbegrip stijging per niveau

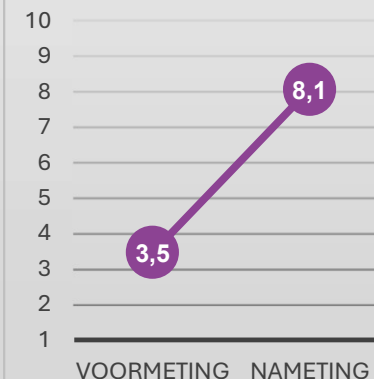
Figuur 2: Verandering in handelingsbegrip per onderwijsniveau

- ✓ Jongeren begrijpen het **incassotraject** niet voldoende. 247 leerlingen scoorden in rapportcijfers gemiddeld vooraf een 4,9 en na de les een 7,7.
- ✓ 216 leerlingen laten zien dat ze weinig tot geen kennis en handelingsbegrip hebben over **studiefinanciering**. Op kennisvragen scoorden de leerlingen een 2,8. Na 1 les scoorde de leerlingen een 6,3. Op handelingsbegrip scoorden ze een 3,5 en na de les een 8,1.

Incassotraject

Studiefinanciering

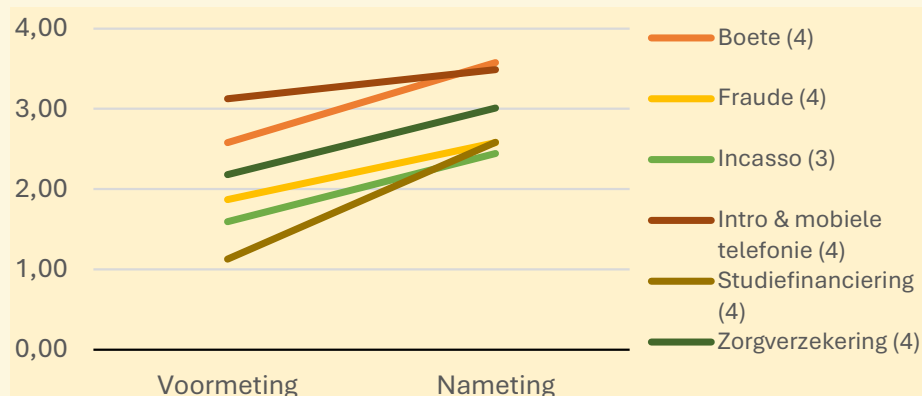

Figuur 3: Verandering in handelingsbegrip – rapportcijfers incassotraject en studiefinanciering

Kennisniveau

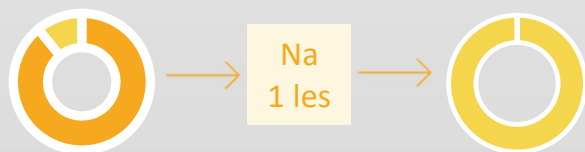
89% van de leerlingen scoort in de voormeting een onvoldoende in de kennis die ze nodig hebben om de overgang naar 18 jaar in banen te leiden. Leerlingen scoren op de thema's incassotraject en studiefinanciering in de voormeting massaal een ruime onvoldoende. Na het volgen van de 'Hoe word je rijk?'-les halen ze allemaal een voldoende. Geen schulden maken kan je leren!

Kennisstijging per les

De gemiddelde kennisscore steeg van 2,2 (SD=1,2) op de voormeting naar 3,0 (SD=1,0) op de nameting. Achter het thema staat de maximaal te behalen score per thema.

Figuur 4: Verandering in kennisniveau per les

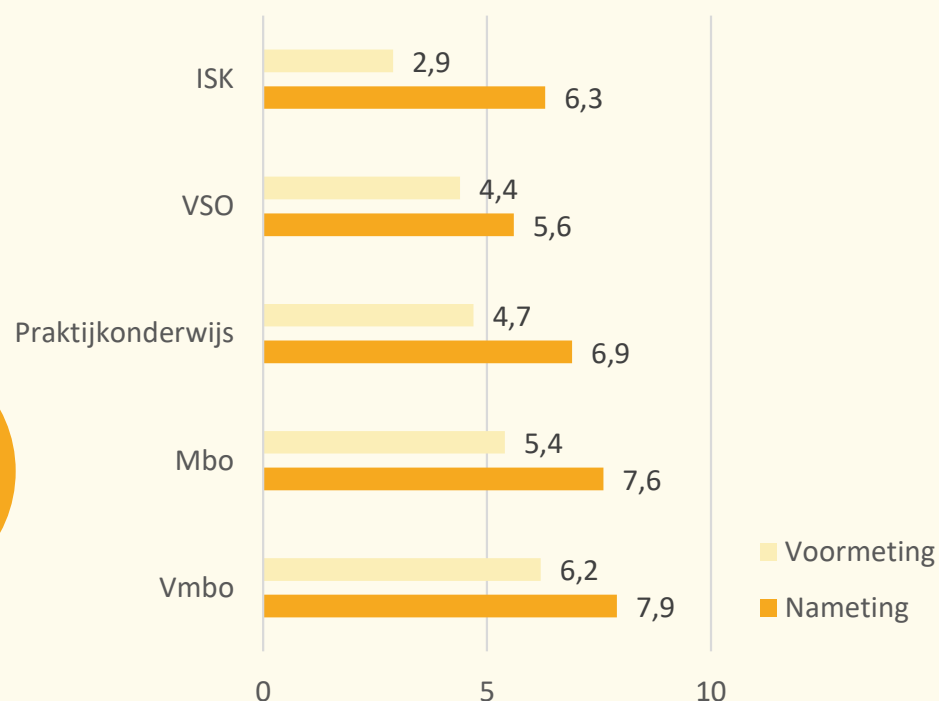

89% van de leerlingen scoort een ONVOLDOENDE op kennisvragen bij de voormeting.

100% van de leerlingen scoort een VOLDOENDE bij kennisvragen op de nameting.

De
lessen
werken!

Kennisstijging per niveau

Figuur 5: Verandering van het kennisniveau gemeten in rapportcijfers per onderwijsniveau

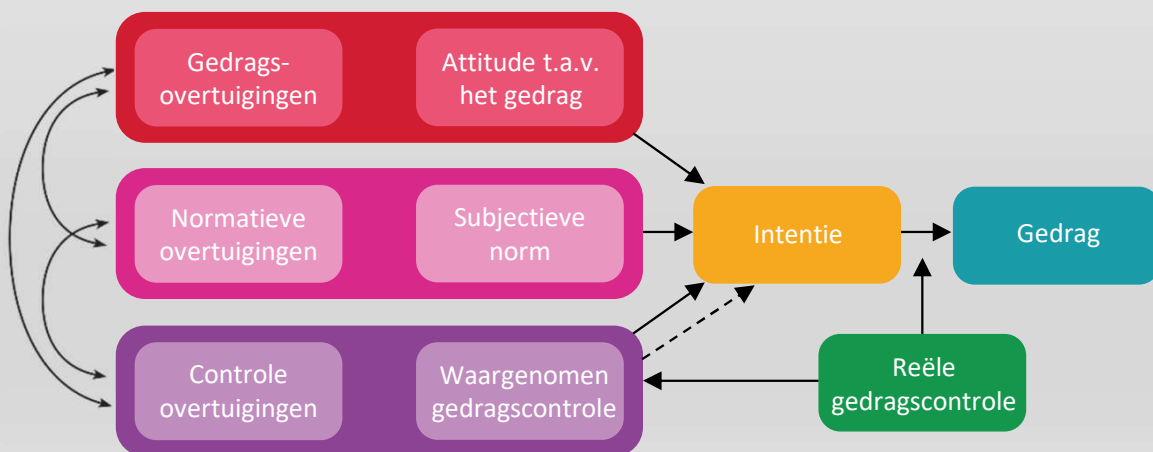
Actiebereidheid

'Ga je het ook doen?'

Hoewel kennisoverdracht via 'Hoe word je rijk?' essentieel is geeft wetenschappelijk onderzoek aan dat er ook andere factoren zijn die het daadwerkelijke gedrag bepalen. Namelijk de intentie om het gedrag uit te voeren. Om de effectiviteit van 'Hoe word je rijk?' te meten maken we gebruik van het concept van 'actiebereidheid', gebaseerd op de *Theory of Planned Behavior* (Ajzen, 1991).

Dit model stelt dat de intentie om bepaald gedrag te vertonen wordt beïnvloed door drie factoren:

1. **Attitude (houding) ten opzichte van het gedrag:**
hoe belangrijk jongeren het vinden om hun geldzaken op tijd te regelen
2. **Subjectieve norm:** de invloed van mensen om hen heen op het regelen van geldzaken
3. **Waargenomen gedragscontrole:** het vertrouwen van jongeren in hun vermogen om hun geldzaken op tijd te regelen

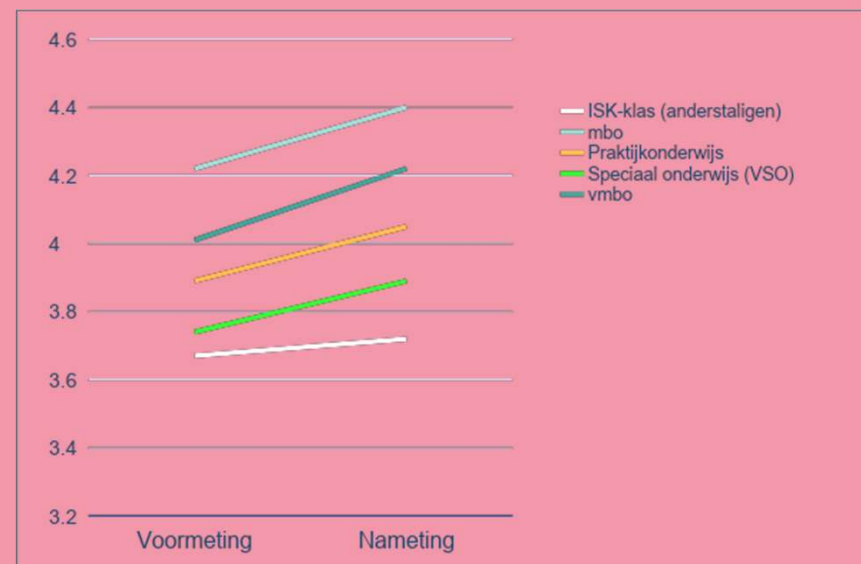
Figuur 6: De schematische werking volgens de Theory of Planned Behavior

Hoge actiebereidheid

Leerlingen konden op een schaal van 1 tot 5 aangeven hoe belangrijk ze het vinden om de overgang naar 18 jaar goed te regelen. Daarbij stond 1 voor "helemaal niet belangrijk" en 5 voor "heel erg belangrijk."

De gemiddelde stijging was 0,2 punten. De relatief kleine toename in actiebereidheid suggereert dat de leerlingen al een **hoge mate van ACTIEBEREIDHEID** hebben voorafgaand aan de les, het zgn. 'plafond-effect'. Zowel de leeftijd als het niveau waren niet van invloed op de mate van verbetering in motivatie om in actie te komen.

Figuur 7: Verandering in actiebereidheid per onderwijsniveau

Actiebereidheid

'Ga je het ook doen?'

OPVALLEND!

Bij de voormeting is de actiebereidheid al hoog:

De gemiddelde score steeg van 3,99 (SD=0,78) naar 4,18 (SD=0,74).

N=723

Jongeren zijn ontzettend gemotiveerd om de financiële overgang naar 18 jaar in goede banen te leiden en het op tijd te regelen!

Stijging in Actiebereidheid per niveau en leeftijd

Onderwijsniveau	Voor	Na
ISK	73%	74%
VSO	84%	88%
praktijkonderwijs	78%	81%
vmbo	75%	78%
mbo	80%	84%
Leeftijd	Voor	Na
12-14 jaar	79%	83%
15 jaar en ouder	80%	84%

Figuur 8: Verandering in actiebereidheid per onderwijsniveau en per leeftijdscategorie

Hoofdconclusie Telli Consultancy

Het programma 'Hoe word je rijk?' is bewezen effectief in het verbeteren van het kennisniveau, handelingsbegrip en actiebereidheid van leerlingen die de lessen volgen.

De 5 conclusies van Telli Consultancy:

1. **Effectiviteit van het programma is significant gestegen in kennisniveau en handelingsbegrip (DOE-vermogen)**
Dit laat zien dat het programma succesvol is in het overbrengen van financiële kennis en het versterken van de praktische toepassing van deze kennis.
2. **Kwetsbare doelgroepen zoals ISK, speciaal onderwijs en praktijkonderwijs laten een sterke groei zien.**
Dit benadrukt het belang en de impact van het programma voor deze specifieke doelgroepen.
3. **Lesonderwerpen – grootste vooruitgang bij de meer 'technische' onderwerpen.**
Dit geeft aan dat het programma effectief is in het behandelen van complexe financiële concepten die essentieel zijn voor de financiële zelfredzaamheid van jongeren.
4. **Hoge actiebereidheid bij aanvang**
De toename in actiebereidheid was minder uitgesproken, maar wel significant. Dit kan deels worden verklaard door een plafondeffect, aangezien de leerlingen op de voormeting al een hoge mate van actiebereidheid vertoonden.
5. **Leerlingen tussen van 12 en 14 jaar laten een enorme verbetering zien na 1 les**
Jongere leerlingen (12-14 jaar) boekten meer vooruitgang in kennisniveau dan oudere leerlingen (15 jaar en ouder). Dit is met name te verklaren door hun lagere startniveau en onderschrijft de noodzaak om al op jonge leeftijd te starten met financiële educatie.

Wat leren we hiervan?

- ❖ **Hoge actiebereidheid** : Jongeren zijn sterk gemotiveerd om de overgang naar 18 jaar goed te doorlopen.
- ❖ **Gebrek aan kennis en vaardigheden** : 89% van de jongeren heeft onvoldoende kennis om de overgang naar 18 jaar in banen te leiden. Jongeren weten vooral niet wat ze moeten doen op het gebied van studiefinanciering en incassotrajecten.
- ❖ **Risico van fouten** : Jongeren begrijpen niet wat ze moeten doen, waardoor fouten worden gemaakt door 'niet kunnen' in plaats van 'niet willen'.
- ❖ **Potentie tot groei** : Jongeren, ook kwetsbare groepen, zijn goed in staat om met de juiste lessen en begeleiding kennis en vaardigheden te verbeteren.
- ❖ **Belang van educatie** : Gerichtte voorlichting is van cruciaal belang om jongeren effectief te voorbereiden op financiële zelfstandigheid. Dit geven de jongeren al jaren ZELF aan!

In de periode van 2015 t/m 2023 gaven **26.000 leerlingen** een **8,6** voor de lessen van 'Hoe word je rijk?'. En **1.450 docenten** een **8,5 !!**

Meer informatie over Money Start:

- [Online brochure projectomschrijving](#)
- www.moneystart.nl
- <https://www.schuldenlab.nl> ('Hoe word je rijk?' is één van de 8 effectieve schuldhulpmethoden)
- [Werkzame elementen bij jongereninterventies, gericht op het voorkómen van \(mogelijke\) betalingsachterstanden -Verwey-Jonker Instituut \(2023\)](#)
- Money Start artikel NBBI (2024) pagina 22 tot 26 via deze link <https://online.fliphtml5.com/gxhrv/gwvr>. NBBI is de grootste branchevereniging van bewindvoerders www.nbbi.eu
- VNG- handreiking opschalen 'Hoe word je rijk?'-Money Start

GRAND PRIX CONTENT MARKETING

NIEUWS:

De prestigieuze Grandprix Marketing Award 2024 heeft de films van het lesmateriaal van 'Hoe word je rijk?' bekroond tot beste videoserie van 2024. Daarnaast heeft de campagne *Schulden maken? 'Doe ff lekker niet!'* GOUD gewonnen in de categorie Maatschappelijk.